

види популізму (економічного, соціального, етнокультурного та євро інтеграційного) на користь корупційної політичної еліти; почуття зневаги до так званого електорату (розвести лохів), ненависті до людей, які мають гідність і свідомість вільної людини; цінності панування, які виражаються у усвідомленні корупції, застосування елементів насильства як необхідних умов отримання влади і правового захисту топ-корупціонерів.

Посадові особи, які використовують корупційні схеми, повинні мати надійний політичний захист (дах) з боку вищого політичного керівництва. Гарантом такого захисту, зазвичай, виступають голови держави, які наділені надзвичайно широкими повноваженнями і здатні захистити "своїх" корупціонерів від політичних переслідувань.

Тому необхідно напередодні президентських та парламентських виборів (оскільки після них це буде набагато складніше здійснити незважаючи на те хто стане головою держави або, які партії переможуть на виборах), необхідно домогтися спільними зусиллями прореформаторської частини політикуму, громадянському сектору та наших західних партнерів(США, ЄС) законодавчого закріплення інституційних обмежень, які можуть послужити ефективними факторами подолання корупційної психології. До слід віднести запровадження: процедури імпічменту голові держави як необхідної противаги для обмеження політичного тиску на правоохоронні органи, ЗМІ, законодавчу діяльність *тощо*; статусу і повноваження парламентської опозиції; обмеження депутатського імунітету відповідно до стандартів європейського парламентаризму; запровадження виборчої системи із відкритими регіональними списками (йдеться про ухвалення закону в другому читанні).

Тези надіслано 27 лютого 2019 р.

Семенів Наталія Миронівна, Заруба Наталія Сергіївна

ЕТНОСОЦІАЛЬНІ УСТАНОВКИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ У ВНЗ

Установка особистості свідчить про її готовність діяти певним способом, що зумовлює швидкість її реагування на ситуацію і деякі ілюзії сприймання. Так як етнічні установки особистості тривають певний період життя, то навчання у ВНЗ відіграє особливу роль у цьому процесі. Саме в цей час у студента закладаються основи тих якостей спеціаліста, з якими він ввійде в

нову для нього атмосферу діяльності, де відбуватиметься його подальший розвиток як особистості.

Оскільки установка – це стійка схильність людини до певної форми реагування, за допомогою котрої може бути задоволена потреба самовизначення. Вона спонукає особистість орієнтувати свою діяльність у певному напрямі та діяти послідовно щодо всіх об'єктів і ситуацій, віддзеркалює стан особистості на основі взаємодії між потребами та їхнім задоволенням, забезпечує легкість, автоматичність та цілеспрямованість поведінки.

Етнічна установка може бути основним чинником, який опосередковує активну взаємодію особистості та її соціального середовища. Якщо установки повторюються значну кількість разів, то у людини можуть сформуватися фіксовані установки, які непомітно для неї самої впливають на її життєву позицію.

Етнічні установки формують: етнічні стереотипи сприйняття один одного; етнічні стереотипи інтерпретації та оцінки поведінки один одного; етнічні стереотипи поведінки в оточенні свого і чужого етносів.

Етнічна установка є готовністю особистості до сприйняття тих або інших явищ національному життю і міжетнічних стосунків, і відповідно до цього сприйняття – готовність діяти певним чином в конкретній ситуації.

На формування установок молоді передбачає перехід від первинного засвоєння студентами норм, прийомів, методів і технологій професійної діяльності через самоактуалізацію, усвідомлення індивідуальних можливостей і обмежень щодо виконання професійної діяльності до самостійної творчої діяльності з підсилення позитивних й позбавлення негативних якостей, збагачення власного потенціалу, систематичного набуття соціально-педагогічного досвіду для досягнення успіху в професійній діяльності.

Формування установок, визначаються не уявленнями одного індивіда, а фактом «групової згоди». Іншими словами, вони виникають не у окремих людей, а у свідомості великих груп людей.

Дослідження проводилося на базі національного університету «Львівська політехніка». В ньому взяло участь 34 студента третього курсу університету. Для проведення дослідження було використано 3 методики: «Методика діагностики соціально-психологічних установок особистості у сфері мотиваційно-вимогливої сфери» О. Ф. Потьомкіної, методика «Дослідження етнічних стереотипів за допомогою діагностичного тесту відносин» Г. О. Солдатової, методика «Культурно-ціннісний диференціал» Г.О. Солдатової.

Проведене дослідження демонструє відношення студентів до українців та людей єврейського походження. Так за результатами дослідження ми виявили, що студенти українці відносять до євреїв гірше, тому що, єврейський народ значно стриманіший та холодніший, що значно відрізняє їх від українці, які є – щирими, люб'язний та гостинними.

Висновки. Отже, етнічною установкою називають – готовність особи сприймати ті або інші явища національного життя міжетнічних відносин, і відповідно до цього сприйняттям діяти певним чином в конкретній ситуації.

Вона фокусує в собі переконання, погляди, думки людей щодо історії та сучасного життя етнічної спільності, її взаємозв'язків з іншими народами, людьми інших національностей. У своїй структурі установка об'єднує елементи емоційного і раціонального підходу до об'єктів при провідній ролі емоційного початку. Етнічні установки виступають формою вираження етнічної свідомості і відіграють важливу роль у підтримці етнічної ідентифікації індивіда й етнічної спільноти.

Література:

1. Бжсалава И.Г. Психология установки и кибернетика / И.Г. Бжсалава. – М. : Наука, 1966. – 315 с.
2. Крысько В.Г. Этническая психология: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. 2-е изд., стереотип. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 320 с.
3. Психология. Словарь / Под ред. А. В. Петровского, М. Г. Ярошевско-го. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.
4. Платонов Ю.П. Основы этнической психологии. Учеб. пособие. – СПб.: Речь, 2003. – 452 с.
5. Узнадзе Дмитрий Николаевич. Психология установки. – СПб.: Питер, 2001. – 416 с.

Тези надіслані 28 лютого 2018.

Семенів Наталія Миронівна, Зуб Ліліана Романівна

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ЕТНІЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТСТВА

З самого малечку ми приписуємо себе до певної нації та країни, ототожнюємо себе з її членами внаслідок спільної історичної пам'яті, спільності культурних архетипів. Етнічна ідентичність властива кожній особистості, а виявляється у всіх у меншій чи більшій мірі. Оскільки, дослідження проблеми етнічної ідентичності в сучасному суспільстві зумовлена не тільки розвитком людської індивідуальності, а й демократичними змінами в постсоціалістичних країнах, зростання міжетнічної напруженості й конфліктів, посилення міграційних процесів.